

2016-01-18

KVALITETSRAPPORT
Arbets- och företagsenheten

**Utbildningsnämnden och
Arbets- och företagsnämnden**

Kvalitetsrapport 2015

för

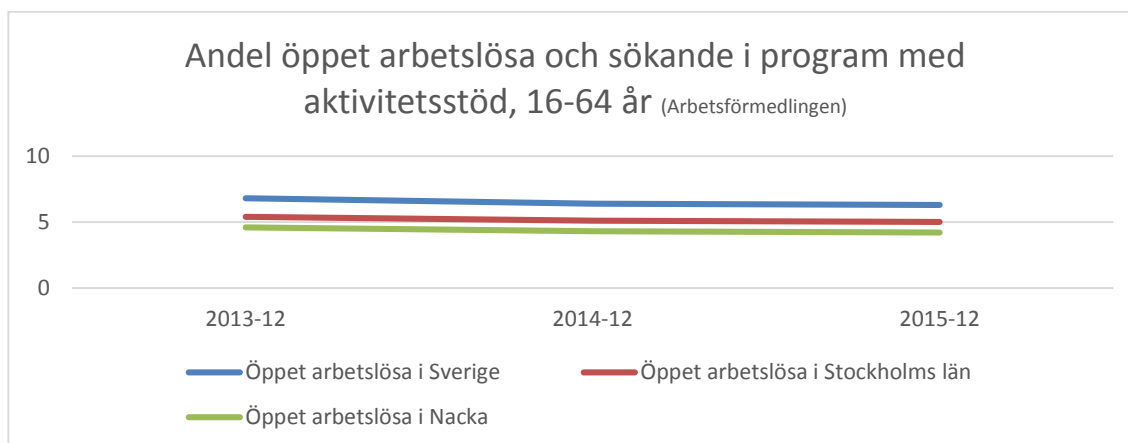
**Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning och
svenska för invandrare**

Kvalitetsrapport utbildning

Nuläget i Nacka kommun

Den växande arbetslösheten är ett stort samhällsproblem

Arbetslösheten i Sverige ligger på 7,0 procent, en bit under EU-genomsnittet på 9,3 procent. Ungdomsarbetslösheten (15-24 år) är ett stort samhällsproblem. I Europa är genomsnittet 20,7 procent och Sverige ligger siffran strax under på 18,8 procent¹.

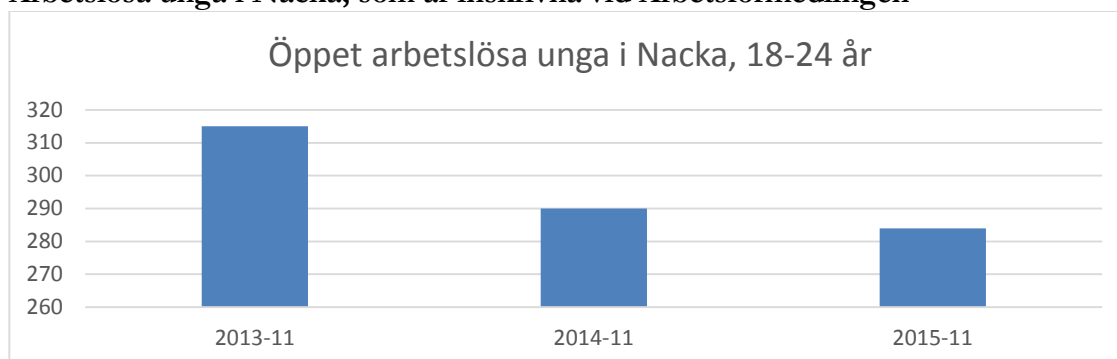

Det alarmerade är att gruppen som vare sig studerar, praktiserar eller arbetar har vuxit och utgör idag var fjärde ungdom. Man brukar skilja på friktionsarbetslöshet, strukturell arbetslöshet och konjunkturell arbetslöshet. Friktionsarbetslöshet innebär att det tar tid att hitta arbeten, att läsa ansökningar och hålla intervjuer. Strukturell arbetslöshet innebär att utbud och efterfrågan inte är i balans, de arbetslösa och de lediga jobben matchar inte varandra. Konjunkturell arbetslöshet innebär att det går sämre för företagen och då anställer de färre personer. Ungdomsarbetslöshet beror mest på strukturella hinder, framför allt att samverkan mellan utbildning och näringsliv behöver utvecklas för att öka ungdomars anställningsbarhet genom kompetensutveckling som motsvarar efterfrågan på arbetsmarknaden. Närmare samarbete mellan skola och näringsliv skulle kunna förbättra matchningen på arbetsmarknaden. I andra länder har satsningar på bland annat lärlingsutbildningar gjort att ungdomsarbetslösheten minskat.

Utbildning har stor betydelse för en ungdoms inträde på arbetsmarknaden, därför sker statliga satsningar på utbildningskontrakt och traineejobb och yrkesutbildningar inom Komvux med flera, för att utbilda mot bristyrken. För att fler unga ska kunna fullfölja sin gymnasieutbildning och lyckas etablera sig i arbetslivet behövs flera insatser. Kön, ålder, funktionsvariationer och födelseland samt utbildningsnivå påverkar individens förutsättningar. De med funktionsvariation, utrikesfödda och de med låg utbildningsnivå tillhör särskilt utsatta grupper.

¹ Ekonomifakta, 2015-11-02

Arbetslösa unga i Nacka, som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen

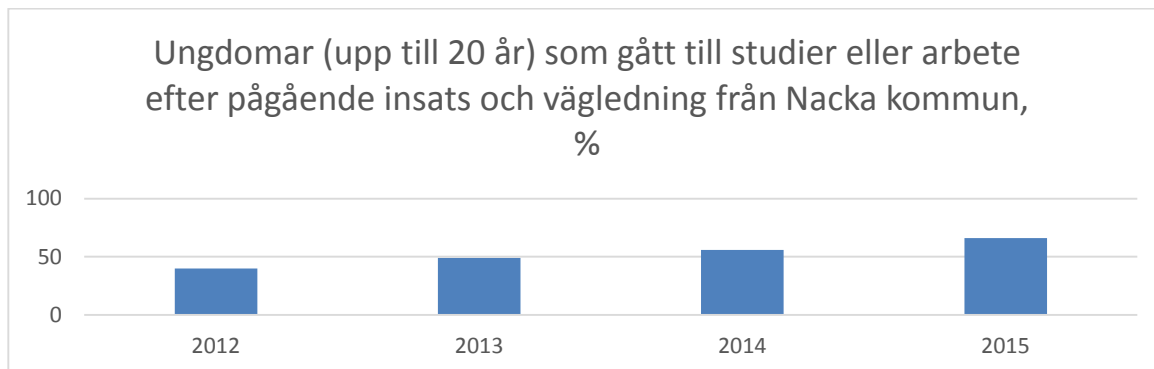
Ungdomsarbetslösheten² i Nacka kommun är väsentligt lägre än i riket (6,1 procent mot rikets 13,1 procent, registerbaserad arbetskraft). 407 ungdomar som har Nacka som bostadsadress är inskrivna på Arbetsförmedlingen (november 2015). Cirka 12 procent av unga i Nacka, erhåller ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet. Drygt 28 procent saknar gymnasial utbildning vilket ligger nära rikets snitt på 27 procent. Närmare en tredjedel, 32 procent av ungdomarna som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen, har dokumenterade funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga vilket är klart högre än rikets 18 procent.

Unga som inte påbörjar gymnasiet, hoppar av, eller inte fullföljer gymnasieutbildningen löper stor risk för återkommande arbetslöshet. Det är angeläget att tidigt uppmärksamma denna grupp i syfte att förebygga risken för utanförskap och arbetslöshet på grund av lägre utbildningsnivå. Cirka 20-25 procent unga lämnar gymnasieskolan utan slutbetyg sedan flera år tillbaka³. Det innebär att det varje år är ett stort antal unga som lämnar utbildningssystemet utan att ha uppfyllt minimikraven vad gäller utbildningsnivå på svensk arbetsmarknad. Studier visar att det är ungdomar utan fullständig gymnasieutbildning som löper störst risk att bli långvarigt arbetslösa. Åtgärder har vidtagits i landet för att motverka avhoppet från gymnasieskolan och stödja elever att fullfölja sin utbildning. De åtgärder och insatser som givit bäst resultat i landet, är att först utreda vad det är som hindrar eleven från att komma till skolan och därefter sätta in tidiga stödinsatser, ge eleverna möjligheten att läsa kurser i en annan ordning, samt ett positivt förhållningssätt gentemot eleverna och systematisk uppföljning i skolan.

I Nacka kommun fullföljde fler unga sin gymnasieutbildning 2015 (85 procent) än 2014 (76 procent) men fortfarande finns behov av förbättringar av insatser för att alla unga ska fullfölja sin grundskola, och gymnasieutbildning. Uppföljning vid arbets- och företagsenheten visar att majoriteten av eleverna i gymnasial vuxenutbildning i Nacka, är i åldern 20-29 år, och därför kommer nästan direkt från gymnasieskolan, varför åtgärder för att stödja elever att fullfölja sina gymnasiestudier behöver intensifieras.

² 16-24 år, Statistik från Arbetsförmedlingen, 2015-11

³ SKL

Kommentar: Kommunen har genom aktivitetsansvaret, ett särskilt ansvar för ungdomar under 20 år som hoppar av gymnasiet. Vi kan konstatera en positiv trend när det gäller unga som hoppat av gymnasiet och gått vidare till studier eller arbete efter insats och vägledning från Nacka kommun. Förklaringar till den positiva trenden kan vara en bra vägledning till studier och studieförberedande praktik. Några jobb- och utbildningsexperter i Nacka med god kompetens och framgångsrika metoder att arbeta med unga med funktionsvariationer och psykisk ohälsa, vilket ger effekt i utfallet. Kommunen arbetar även förebyggande för att hindra elevers avhopp från skolan. Ett gott samarbete har byggts upp mellan olika enheter i kommuner, föräldrar, skolor, vårdgivare och andra som tar kontakt när behov av stöd och vägledning finns hos enskild elev. Ett individorienterat bemötande är väsentlig för att fler ska komma ut i till exempel studier, där möjlighet till kursstarter mitt i terminen och utökade platser för introduktionsprogram behöver utvecklas.

Från och med 2015 förändras redovisningen till att endast visa resultat efter avslutade insatser, det vill säga andelen unga som gått vidare till studier och arbete efter avslutad insats. Utifrån detta sätt att redovisa uppgår resultatet 2015 till 80 procent (ovanstående graf redovisar tidigare mätmetod).

Vuxenutbildning i Nacka, grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning samt svenska för invandrare

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Kravet innebär att huvudmän för skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa verksamheten, analysera resultaten i förhållande till nationella mål och utifrån detta planera och utveckla utbildningen.

Utveckling av vuxenutbildningens verksamheter

Den enskilda eleven bör kunna kombinera dels studier i flera skolformer inom vuxenutbildningen, dels studier med arbete. Samarbete med arbetslivet, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter är av betydelse för yrkesutbildningens kvalitet och för elevens fortsatta etablering på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen ska därför sträva efter flexibla lösningar när det gäller organisation, arbetssätt och arbetsformer med utgångspunkt från individens behov och förutsättningar.

Kvalitetsarbete vid arbets- och företagsenheten

Det är eleven som i första hand avgör kvaliteten. En elev som inte är nöjd kan byta jobb- och utbildningsexpert. Nackaborna är beroende av att insatser och processer ständigt förbättras. Ett framgångsrikt kvalitetsarbete förutsätter en förmåga att effektivt leda och vidareutveckla verksamheten för att rätt förutsättningar och stöd ska ges nackabon för att snabbt komma i egen försörjning. Detta sker i samverkan mellan kommunen och dess jobb- och utbildningsexperter. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete med utgångspunkt från resultat och kunduppföljningar som gemensamt analyseras av Nacka kommun och skolorna, kan utveckling drivas gemensamt, och därmed bidra till ökad måluppfyllelse och högre kvalitet.

Utgångspunkter för analysen

Enligt skollag och auktorisationsvillkor ska samtliga jobb- och utbildningsexperter inom den kommunala vuxenutbildningen årligen lämna en redovisning där det framgår hur man arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet samt vilka mål och kunskapsresultat som uppnåtts. Det innebär att jobb- och utbildningsexperter har i uppdrag att varje år:

- Upprätta en kvalitetsrapport, samt rapportera och kommentera betygs- och avbrottsstatistik i enlighet med anvisningar från kommunen
- Medverka i det kvalitetsarbete som samordnas av Kommunförbundet Stockholms län, KSL.
- I dialog med Nacka kommun följa upp och analysera dels verksamhet och kvalitet minst en gång per år, dels uppföljning och kontroll av ställda krav i auktorisationsvillkoren.
- Rapportera synpunkter och klagomål

Kvalitetsanalys för grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning och svenska för invandrare är en samlad analys av måluppfyllelsen för arbets- och företagsnämnden. Analysen utgår från resultat och utfall på nämndens indikatorer, som grundas på nationella mål och lokala prioriteringar, skolornas kvalitetsrapporter samt nöjdhetsuppföljningar⁴. Analysen genomförs av arbets- och företagsenheten och skolorna. Uppföljningsprocessen omfattar även granskning av rapporter och beslut efter Skolinspektionens tillsyn hos utbildningsanordnare, samt uppföljning av officiell statistik. Kommunen följer även upp klagomål från enskilda elever.

Åtgärder vid brister

Brister och avvikelser ger anordnare och kommun möjlighet att förbättra verksamheten, åtgärder ska genast vidtas för att inte brister ska upprepas och eskalera. När brister påvisas har Jobb- och utbildningsexperten att vidta åtgärder och presentera dessa i en åtgärdsplan. Nacka kommun följer upp förbättringsarbetet och dess effekter. Kvarstår allvarliga brister kan avauktorisering ske.

Nationella och kommunala mål

Nationella mål för den kommunala vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen ska bedrivas enligt fastställda mål och riktlinjer som följer av skollagen, förordningar och styrdokument som finns för vuxenutbildningen. Vuxenutbildningen ska ge eleverna möjlighet att, oavsett inriktning och nivå, uppnå uppsatta mål och utveckla sina kunskaper och sin kompetens, för att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Utgångspunkten ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Den som fått minst utbildning ska prioriteras. (Skollagen, 20 kap.)

Nationella mål för Svenska för invandrare

Enligt Skolverket ska utbildning i svenska för invandrare ge vuxna personer med annat modersmål än svenska grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen ska också ge grundläggande färdigheter i att läsa och skriva till den som saknar sådana. Det kan gälla elever som inte kan läsa och skriva, elever med kort skolbakgrund, men också de som har ett annat skriftspråk. Kursplanen innehåller mål för utbildningen och kunskapskrav för kurserna A-D.

Kommunal vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare, ska utformas så att elevens studier kan kombineras med studier inom vuxenutbildningens andra skolformer, förordning (2011:1108) om vuxenutbildning.

Nacka kommuns mål

Nackas ambition är att vara bäst på att vara kommun.

⁴ Nöjdhetsuppföljning 2015, genomförd av Kommunerna i Stockholms Län (KSL).

Nacka kommuns övergripande mål för nackabon

- God kommunal service
- Starkt medborgarinflytande
- Stor valfrihet
- God livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling
- Trygg och säker

Inom ramarna för de övergripande målen fastställer kommunfullmäktige strategiska mål för nämnderna. De strategiska målen skall tydligt ange den sökta kursen för de kommande fem till tio åren. De strategiska målen ska fånga nämndernas väsentliga områden och är bestående över en längre tid och skapar därmed förutsättningar för ett långsiktigt förbättringsarbete.

Arbets- och företagsnämndens strategiska mål med vuxenutbildningen

Arbetslösheten i Nacka kommun ska väsentligt minska och individen ska komma ut i egen försörjning genom:

- en högkvalitativ vuxenutbildning som möter den enskildes och företagens kompetensbehov
- ett ökat innanförskap
- aktiv samverkan med arbetsmarknadens olika aktörer i syfte att öka tillväxt, integration och fler arbetstillfällen
- en mångfald av flexibla lösningar

Kommunens ansvar och roll för vuxenutbildningens och utbildning i svenska för invandrare

Kommunerna har skyldighet att tillhandahålla kommunal vuxenutbildning. Kommunal vuxenutbildning finns på två nivåer, grundläggande och gymnasial nivå. Dessa nivåer har sin motsvarighet i grundskolan respektive gymnasieskolan.

Nacka kommun är huvudman för vuxenutbildning på grundläggande- och gymnasienivå samt utbildning i svenska för invandrare. För dessa verksamheter ansvarar nämnden för finansiering, mål och uppföljning. Utgångspunkten ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Den som fått minst utbildning ska prioriteras. (Skollagen, 20 kap.) I ansvaret ingår att verka för ett varierat och allsidigt utbud med hög kvalitet som tillgodoser elevens önskemål.

Det operativa ansvaret för vuxenutbildningen svarar kommunens auktoriserade jobb- och utbildningsexperter för. Under läsåret 2014-2015 har ca 27 auktoriserade jobb- och utbildningsexperter svarat för vuxenutbildningen, svenska för invandrare och samhällsorienteringen i Nacka kommun.

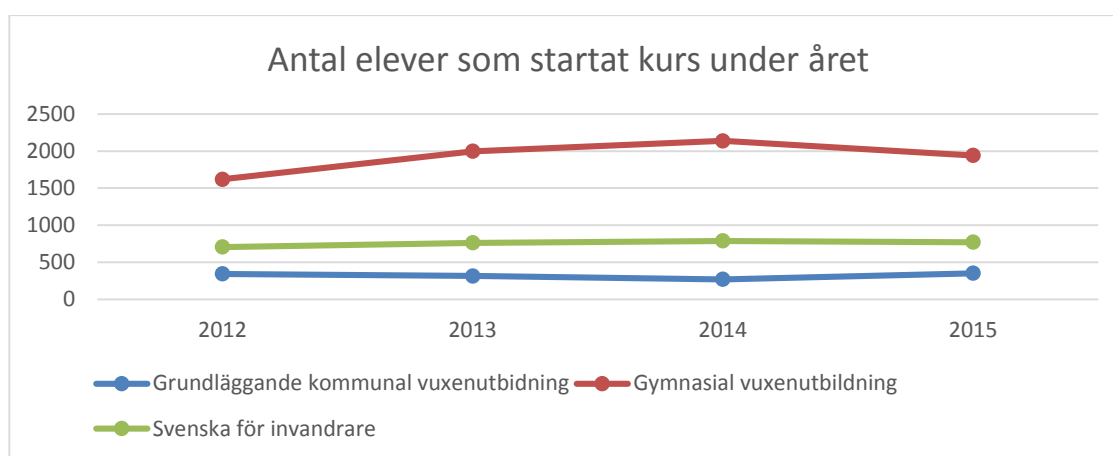
Målgrupp och utbildningsanordnare

Nacka kommun erbjuder nackabor en mångfald av flexibla lösningar, dels genom ett omfattande kursutbud som ska matcha kompetensutveckling med arbetsmarknadskrav, dels

med ett stort utbud av jobb- och utbildningsexperter, som med olika profiler kan ge rätt stöd till individen.

Målgruppsprofil för vuxenutbildning och svenska för invandrare under 2014-2015

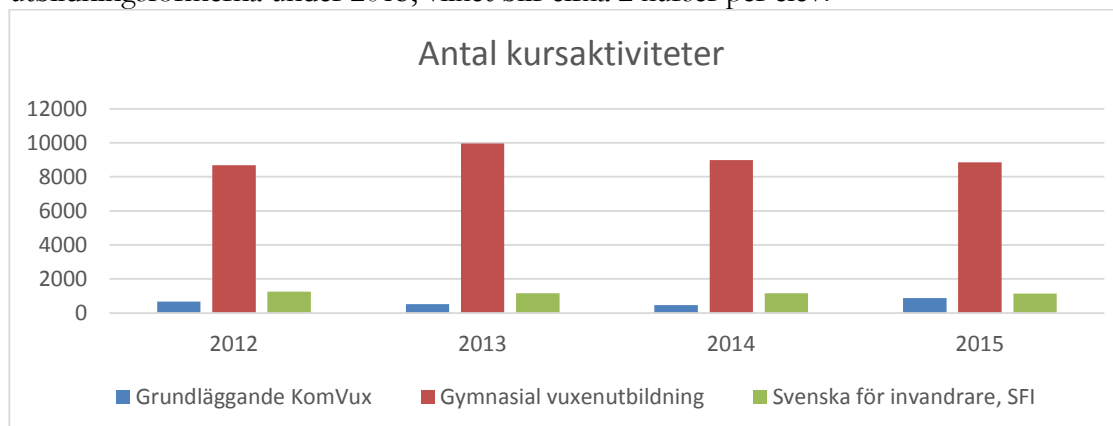
Cirka 3855 personer har påbörjat kommunal vuxenutbildning och svenska för invandrare under 2015, cirka 69 procent av eleverna är kvinnor, 94 procent är mellan 20 och 50 år och cirka 51 procent har ett annat modersmål än svenska. 58 procent av eleverna kombinerar studier med arbete och cirka 40 procent av undervisningen sker på distans. 18 procent studerar på grundläggande utbildning, 32 procent studerar teoretiska kurser på gymnasienivå och 50 procent studerar yrkeskurser på gymnasial nivå.

Utbudspröfil för vuxenutbildning och svenska för invandrare under 2014-2015

Nackas medborgare har ett unikt utbud av kurser/utbildningar, som levereras av cirka 27 jobb- och utbildningsexperter i kundvalssystemet vuxenutbildning. Av samtliga jobb- och utbildningsexperter erbjuder ca 59 procent grundläggande vuxenutbildning, 82 procent erbjuder grundläggande gymnasieutbildning och cirka 41 procent erbjuder svenska för invandrare. Flera jobb- och utbildningsexperter erbjuder således flera utbildningsformer.

Jobb- och utbildningsexperterna har utvecklat kursutbudet för att bättre matcha individuella behov med krav på arbetsmarknaden, och erbjöd totalt cirka 11 000 kurser för de tre utbildningsformerna under 2015, vilket blir cirka 2 kurser per elev.

Resultat och måluppfyllelse

Nedan följer en redovisning och analys av resultat och bedömning av måluppfyllelse av nationella och kommunala mål. Kommunen och skolorna har analyserat data som hämtats från skolornas Kvalitetsrapporter, lämnad statistik från skolorna, indikatorer samt resultat från nöjdhetsuppföljningar.

Måluppfyllelse, värdegrund

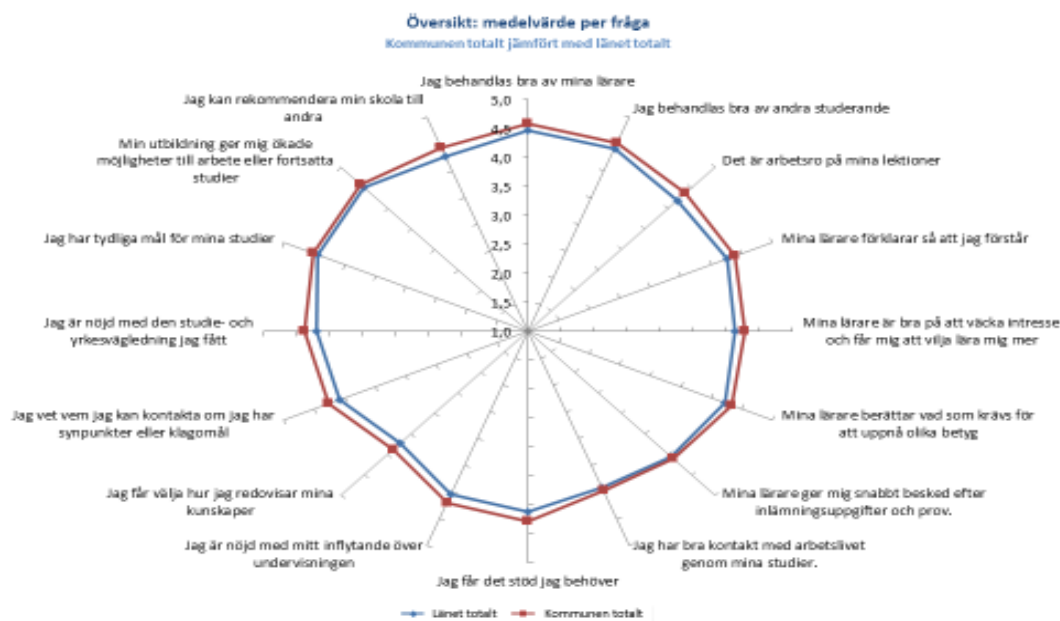
Nationell värdegrund: *Individen ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.*

Utgångspunkten ska vara den enskildes behov och förutsättningar.

Nackas värdegrund *"Förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar."*

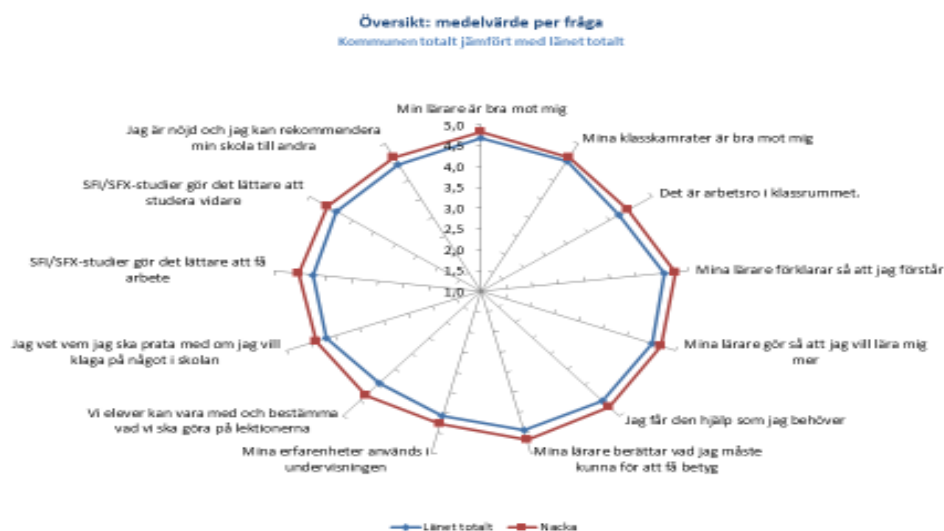
Resultat för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, och svenska för invandrare

Samtliga jobb- och utbildningsexperter har en värdegrund, de flesta redovisar genomarbetade likabehandlingsplaner och tydliga metoder för hur dessa tillämpas i verksamheterna. De flesta är utarbetade i samverkan mellan företrädare från skolan, eleverna och fackliga organisationer och omfattar likabehandling, diskriminering och plan mot kränkningar. Populärversioner i lättläst form finns att tillgå på flera språk, och lämnas till elever eller finns tillgängliga i klassrum, på webbsidor. Exempel ges på att värdegrundsarbetet är en del av skolans kvalitetssäkringsarbete, där värdegrundsarbetet och likabehandlingsplaner följs upp och revideras varje år i samband med uppföljning av nationella mål för utbildningen och dess kvalitet.

2015-06-10

7

2015-06-09

7

Analys

Skolorna motiverar de goda resultaten med att de grundläggande värdena (enligt Skollagen 2010:800) genomsyrar undervisningen genom lärarens förhållningssätt till eleverna och det klimat som skolan skapar elever emellan. Värdegrundsarbetet har utvecklats bland annat genom skolornas Likabehandlingsplan, som ska genomsyra allt i skolans arbete. Skolmiljön ska präglas av ömsesidig respekt där alla elever känner sig trygga och där avstånd tas från diskriminering, trakasserier och kränkningar.

De flesta skolorna anger att likabehandlingsplanen tillämpas aktivt i relationen mellan lärare och elever och inom ramen för lokal samverkan, genom bland annat gemensamma överenskommelser om arbetsmiljö och klimat i klassrummet, trivselregler och forum för samtal om respekt, förhållningssätt och missnöje. Vid avvikelser återopas överenskommelser. Tydlig information om ansvarig person att vända sig till, om man har frågor eller vill framföra klagomål anges. Vid någon skola omfattar likabehandlingsarbetet även sociala medier. Personal följer kommunikationen, gör förtydligande inlägg vid behov, och fångar upp missnöje som snabbt kan redas ut.

Likabehandlingsplanen följs upp, utvärderas och redigeras en gång om året. Planen mot kränkande behandling ingår i skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Måluppfyllelse

Nacka kommun får höga omdömen från eleverna vid grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning, och i svenska för invandrare. Eleverna är mer nöjda i samtliga områden än vad eleverna i länet är. Eleverna uppskattar mest att de blir bra behandlade av lärarna och av andra elever, att de har tydliga mål för sina studier och att utbildningen ger möjlighet till arbete eller fortsatta studier.

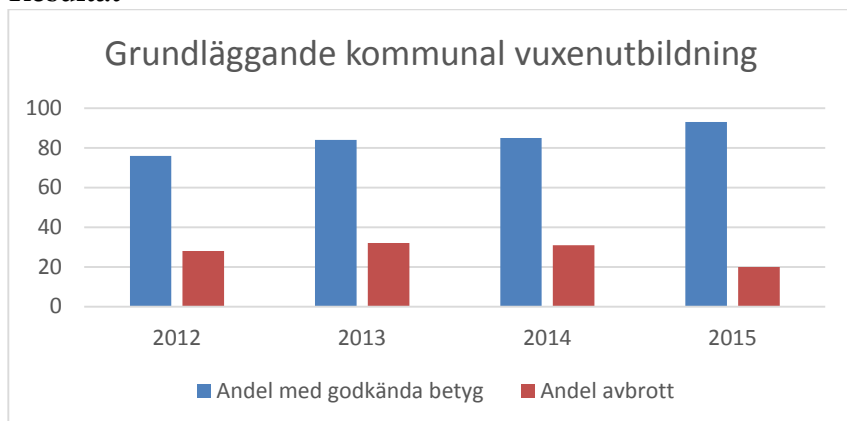
Lägst omdömen och därmed utvecklingsområden, får Nacka kommun, liksom övriga kommuner i länet, avseende ”kontakt med arbetslivet genom mina studier”, samt ”snabb återkoppling” efter inlämningsuppgifter och prov.

I svenska för invandrare ges lägst omdöme i ”mina klasskamrater är bra mot mig”. Eleverna ger lärarna högt omdöme avseende bemötande och undervisning samt motivation, och rekommenderar gärna skolan till andra. Utvecklingsområden anges vara arbetsron i klassrummet, och hur skolan tillvaratar elevens erfarenheter och möjlighet till inflytande.

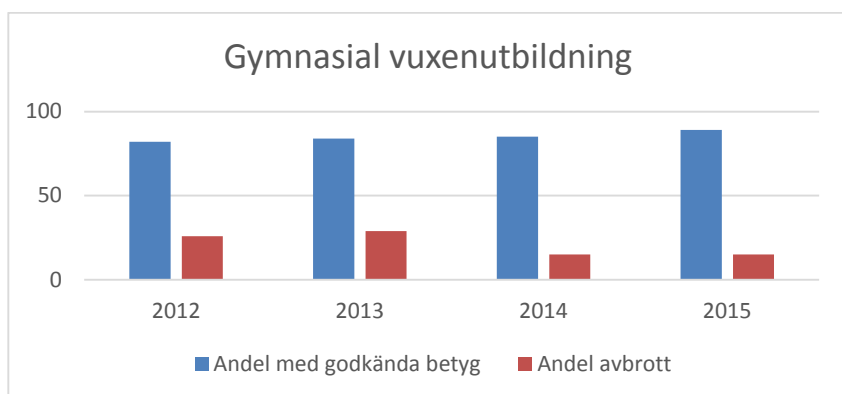
Nackas mål: God kommunal service⁵

Strategiskt mål: Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige genom en högkvalitativ vuxenutbildning som möter individens och företagets kompetensbehov

Resultat

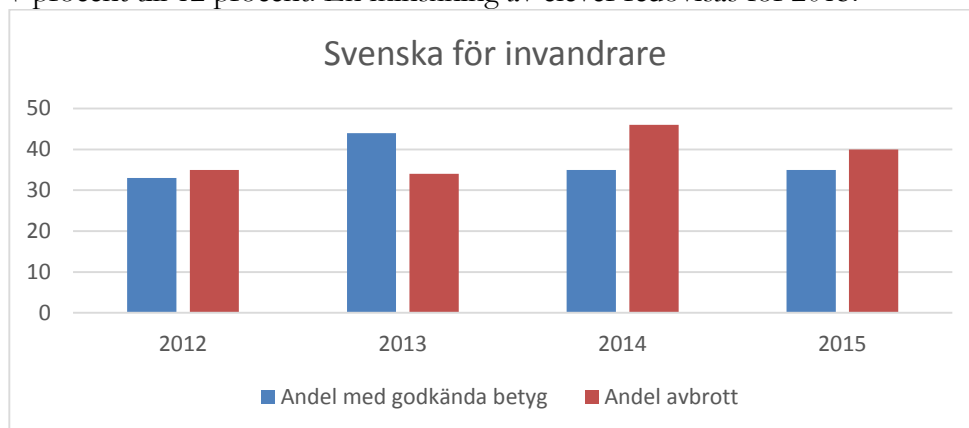
Kommentar: Resultaten inom *grundläggande vuxenutbildning* har förbättrats, både i andelen elever som fullföljt kurserna, liksom de som erhållit godkänt betyg. Cirka 93 procent erhöi godkända betyg (85 procent 2014, 84 procent 2013), målvärdet är 90 procent. Avbrotten har sjunkit från 28-33 procent 2012-2014, till 20 procent 2015, bättre än målvärdet 25 procent. När Nacka införde kundval 2005 var andelen avbrott i grundläggande vuxenutbildning 50 procent. Andelen elever som fortsätter sin utbildning har ökat från 14 procent 2014, till 19 procent 2015.

Kommentar: Inom *gymnasial vuxenutbildning* har andelen elever som fullföljt kurserna och erhållit godkända betyg, förbättrats sedan 2013. Cirka 89 procent erhöi godkända betyg (85 procent 2014, 84 procent 2013), målvärdet är 90 procent. Avbrotten har sjunkit från 29 procent 2013 till 15 procent 2014, och står kvar på 15 procent 2015, (målvärde är 14

⁵ Nacka kommuns övergripande mål (ett av de åtta målen)

procent) och visar en positiv stabil trend. Andelen som fortsätter utbildningen har ökat från 7 procent till 12 procent. En minskning av elever redovisas för 2015.

Kommentar: Inom *svenska för invandrare* redovisas en svag minskning av antalet elever, jämfört med 2014. Målet är att 50 procent ska uppnå godkända betyg, vilket inte uppnåtts ännu, cirka 35 procent av eleverna genomför kursen med godkända betyg under sin första termin, jämfört med 36 procent 2014, och 44 procent 2013. Cirka 25 procent av eleverna fortsätter sina svenskastudier termin två, en ökning jämfört med 2014. Avbrotten har sjunkit från 46 procent 2014 till 40 procent 2015, men ligger fortfarande på en hög nivå. Genomsnittlig kursid i svenska för invandrare är cirka 5,5 månader.

Analys

Betyg

Trenden går åt rätt håll, fler uppnår godkända betyg i grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning, och fler uppnår högre betyg än E. För att öka möjligheten att få arbete är viktigt både att fler elever uppnår godkända betyg som att betygen förbättras.

Elever har individuella studieplaner som följs

Skolorna motiverar de goda resultaten med att varje elev har en individuell studieplan, som underlättar för lärare att planera undervisningen utifrån elevens förutsättningar och förkunskaper. Förväntningarna på samtliga elever är att de ska klara utbildningen, och skolan anpassar resurserna till individuella behov, genom olika läromedel och metoder. Det pedagogiska arbetet sker enligt en formativ bedömningsprocess där målen (kunskapskraven) tydliggörs och konkretiseras för eleverna och lärarna ger eleverna kontinuerlig och tydlig återkoppling om hur de ska kunna nå sina mål. Löpande uppföljning av elevers kunskapsutveckling, relaterat till den individuella studieplanen, sker under kursens gång, där återkoppling kan ske på flera sätt, direkt i klassrummet eller via lärplattform eller i dialog med eleven. I slutet av kursen har läraren individuella betygsamtal med eleverna. De elever som inte har uppfyllt kunskapskraven för betyget E får information om villkoren kring en F-komplettering. Antalet elever som får betyget F har minskat vilket anges vara ett resultat av det pedagogiska utvecklingsarbetet skolorna bedrivit under året. Kravet på utbildning från arbetsgivarna har förtydligats, vilket bidragit till ökad studiemotivation hos eleverna.

Nacka kommun har tillsammans med jobb- och utbildningsexperter utvecklat möjligheten för elever att erbjuda kurser som går över årsskiftet, det vill säga kursen avslutas inte samma år som kursstart, vilket redovisar att eleven fortsätter att läsa efter mätperioden. Detta är ett uttryck för att Nackas vuxenutbildning arbetar utan terminsuppdelning, utbildning erbjuds med utgångspunkt från elevernas efterfrågan.

Metodutveckling

Flera skolor anger metodutveckling som skäl till förbättrade betyg. Ett coachande, flexibelt och individanpassade arbetssätt i kombination med löpande feedback och specialpedagogik, ger eleven stöd och hjälp i sin kurs. Även små undervisningsgrupper, särskilt i svenska som andra språk, stöd- och extraundervisning (på dag- och kvällstid), och en hög andel behöriga, legitimerade och erfarna lärare ger möjlighet till mer individorienterad undervisning. Även utformning av ämnesuppgifter med möjlighet att nå samtliga betygssteg, samt utbildning i studieteknik har givit bättre resultat. Skolorna ger eleverna möjlighet till hel- och halvtidsstudier på den grundläggande utbildningen, som underlättar för eleverna att kombinera jobb, studier och familj. Skolor har även lagt ut kurser inom en lång kursperiod för att göra det mer möjligt för eleverna att verkligen slutföra sina kurser och med ett godkänt betyg. Några skolor har utvecklat tydlig information i form av pedagogiska planeringar med bedömningsinstruktioner så att alla elever ska veta hur bedömning av deras kunskaper går till och vad som krävs för olika betyg.

Lärarens utveckling

Genom löpande kommunikationen mellan elev och pedagog får eleven omedelbar återkoppling gällande utvecklingsinsatser och pedagogen får inför nästa utbildningsperiod möjlighet att förbättra det pedagogiska upplägget. Ledningen utvecklar en lärande organisation genom interna seminarium, interna utbildningstillfällen, externa kurser och fortbildningstillfällen, auskultationer hos kollegor, klassrumsbesök, kollegial handledning med mera. Kontinuerlig uppföljning sker genom bland annat betygskonferenser och enskilda uppföljningar med respektive lärare. Utfall relateras till Skollag, Skolverkets allmänna råd och stödmaterial, läroplan för vuxenutbildningen samt avtal för att hela tiden förankra framgångsrika arbetssätt och öka den egna förståelsen i lärprocessen.

Åtgärder för fler godkända och höjda betyg

Skolorna redovisar flera orsaker till att betygsresultat inte är ännu bättre, eller har minskat.

Utveckla kurserna

Kurser behöver utvecklas med tydligare kursmål och kurskriterier, liksom utveckling av distanskurserna. Pedagogik och didaktik måste utvecklas utifrån elevernas behov. Den formativa bedömningen måste implementeras i en tydligare pedagogik där elevens behov får större utrymme och lärarna får utveckla sin kunskap kring forskning och ta del av kollegors erfarenhet. En skola uttrycker att de trots omfattande satsningar i form av extra matematikstugor, mer stödundervisning och matematiklärarnas deltagande i Skolverkets fortbildningsinsats "Matematiklyftet" inte lyckats vända de låga resultaten i matematik 1. Däremot kan de

se en liten förbättring av resultaten i Matematik 2b/c, men kommer utveckla nya metoder och ge mer resurser till matematikundervisningen under kommande år. Skolorna anger att behovet av alternativa valideringsformer under kursens gång är ett utvecklingsområde för dem, så att möjlighet att interagera med kursmaterialet, lyssna på materialet eller se kursmaterialet, ges för eleven. I Nackas vuxenutbildning ges skolorna möjlighet att arbeta med validering av kunskaper i syfte att effektivisera elevens undervisning.

Utveckla pedagogiskt stöd till elever

I analysen uttrycker flera skolor att de märkt en ökning av antagna elever med tidigare studieproblem och utan fullständiga betyg, vilket kan påverka betygsresultaten negativt. Elever med olika funktionsvariationer (Aspergers syndrom, Dyslexi, ADHD, ADD, social fobi osv) eller elever som haft det svårt på arbetsmarknaden och med instabil och orolig bakgrund och lågt självförtroende har ökat. Den grupp som har ökat mest är emellertid elever som har både muntliga som skriftliga svårigheter med det svenska språket, vilket verifieras i KSL-rapporten, som visar att en stor del av eleverna är unga vuxna med annat modersmål än svenska. I många fall har man en relativt kort utbildning bakom sig med stora krav på leverans på kort tid. Trots att samtliga antagna elever och lärlingar klarar de förkunskapskrav som kommunal vuxenutbildning kräver, upplevs att många elever saknar nödvändiga kunskaper för att kunna läsa och förstå texterna i läroböckerna, och lämna in fullständiga arbetsuppgifter, liksom att klara det tempo som studierna kräver. En kombinerad utbildning som innehåller både svenska som andra språk och yrkesrelaterade kurser vore en möjlig väg att gå, men för att kunskapsinhämtning ska vara meningsfull anser skolor att omfattningen av utbildningen utökas.

Förening utbildning, jobb och familj

En annan tydlig trend är att över 50 procent unga vuxna arbetar samtidigt som de studerar, vilket kan leda till intressekonflikter mellan studier och familjeliv.

Kompetensutveckling för lärare

Många skolor anger att kompetensutveckling av lärare behövs för att resultaten på alla nivåer ska förbättras. Någon skola utformar en individuell handlingsplan där varje lärares individuella arbetssätt kartläggs, med utgångspunkt i lärarens egen betygsstatistik, och relateras till arbetslagets generella betygsstatistik. Dessa underlag ligger till grund för diskussion om individuella skillnader i arbetssätt, vilket möjliggör kollegialt lärande och förbättringar av till exempel av metoder, utformning av prov och uppgifter och redovisningar. Framgångsrika arbetssätt sprids i kollegiet. Uppföljning och justeringar görs kontinuerligt.

Avbrott

De tre senaste åren visar en positiv trend av minskade avbrott i både grundläggande vuxenutbildning som vid gymnasial vuxenutbildning. Inom svenska för invandrare har avbrotten minskat sedan 2014. Trots en kraftig minskning av avbrotten är detta ett kvarvarande utvecklings-område.

En bidragande orsak till att svenska för invandrare-elever gör avbrott är att dessa elever inte har någon studiefinansiering, CSN-medel, och därför avbryter utbildningen för arbete och försörjning.

Vid skolornas uppföljning av avbrottsorsak anger elever hälsoskäl eller privata angelägenheter. Det har också förekommit att elever eller lärlingar fått anställning på sin praktik/lärlingsplats och därför väljer att inte fullfölja sin utbildning. Ekonomin avgör och därför prioriteras arbete före studier. Andra orsaker till studieavbrott är att elever har misslyckats med tidigare studier, och även om de flesta av deltagarna är starkt motiverade till studier för att öka möjligheten till arbete, får många svårt att leva upp till krav på arbetstider, arbetstakt och arbetsmiljö på en praktikplats. Arbetstider upplevs påverka familjelivet negativt vilket kan resultera i att eleverna hoppar av utbildningen. Flera skolor anger just ökad stress i familjelivet som skäl till avhopp. Många elever orkar inte vara aktiva 5 dagar/vecka under sin lärlingsutbildning/praktikutbildning då barnomsorg, resor till och från praktiken inte alltid fungerar som önskat. Avbrotten föregås ofta av att deltagaren upprepade gånger är frånvarande eller under en längre sammanhängande period är borta från studierna. Eleven gör sig ofta oanträffbar och frånvaron kan sällan styrkas med en giltig förklaring som t.ex. ett läkarintyg.

En skola anger att cirka 40 procent av de elever som avslutat sin utbildning avbryter när de får arbete, cirka tio procent avbryter på grund av sjukdom. Cirka tio procent avbryter för att de kommer att vara borta en lång period, som att resa hem till sitt gamla hemland. Återstående elever har angivit "personliga skäl". Att avbryta sina studier när man flyttar, får arbete, blir bortrest länge och om man blir sjuk är legitima skäl. Det är vanligare att distanselever uteblir från undervisningen.

Anledningen till avbrott beror i regel inte på att man är missnöjd med utbildningen utan ovanstående redovisade skäl, ligger ofta till grund för att eleven inte kan/vill fortsätta sina studier.

Under 2015 har en analys av avbrott och avbrottsorsaker genomförts vid arbets- och företagsenheten. Analysen visade att skolor med ett mer teoretiskt och naturorienterat kursutbud generellt hade högre andelar avbrott, då dessa kurser ofta är mer krävande för eleverna som därför avbryter utbildningen. Berörda skolor har redovisat handlingsplaner för att förbättra resultaten. Skolor med mycket låga andelar avbrott har huvudsakligen ett utbud av yrkeskurser.

Åtgärder för att minska avbrott

Skolorna har utvecklat arbetet med att motverka avbrott de senaste åren, vilket visas i den positiva trenden. Verktyget Early Warning System (både metod- som digitalt verktyg) finns vid några skolor, som innebär att skolan löpande följer elevernas framsteg eller inaktivitet. Systemet ger mycket snabb signal om avvikelser (uppgifter som inte inkommit eller mål som

ej uppfylls) till lärare, studievägledare, specialpedagog med flera så att de snabbt kan reagera och snabbt sätta in åtgärder så att eleven får adekvat hjälp i tid. Lärare har också möjlighet att tidigt uppmärksamma behov av stödinsatser. Andra skolor beskriver att de fångar upp elever som riskerar att avbryta och försöker hitta en lösning för att avbrott inte ska behöva ske, genom till exempel byte av kurstid, enskild handledning med läraren, till att göra förändringar i den individuella studieplanen. De flesta skolorna anger att coachande, flexibla och individanpassade arbetssätt bidrar till den minskande avbrottsfrekvensen. Även genom täta uppföljningssamtal tillsammans med eleverna samt ökat fokus på studieteknik, kan avbrott minskas. Någon skola skickar en enkät till alla elever som avbryter sina studier, för att systematisk följa upp avbrottsorsaker och förebygga dem.

Flera skolor föreslår att Nacka kommun utvecklar informationen till eleverna, om vilka krav som ställs vid kommunal vuxenutbildning.

Måluppfyllelse 2015

Nacka kommuns målvärde för andel elever som fullföljer utbildningen med lägst betyg godkänt, inom både grundläggande vuxenutbildning som gymnasial vuxenutbildning är 90 procent. I grundläggande vuxenutbildning uppnådde 93 procent godkänt, och inom gymnasial vuxenutbildning uppnådde 89 procent godkänt. Genom dessa förbättrade resultat visas att Nacka kommun är en ledande arbetsmarknadsaktör i Stockholms län. Genom förbättrade betygsresultat och högre andel elever som slutför sin utbildning främjas den personliga utvecklingen, individen stärker sin ställning i arbets- och samhällslivet och företagets kompetensbehov kan bättre tillgodoses.

En majoritet av eleverna i Nackas gymnasiala vuxenutbildning läser *yrkes- eller lärlingsutbildningar*, vilket ger eleverna goda möjligheter till jobb och egen försörjning efter avslutad utbildning. Elever som har inte har svenska som modersmål utgör majoriteten av Nackas vuxenutbildning varför *språkutbildning parallellt med annan utbildning* är viktig för denna målgrupp. Nacka har därför tagit flera initiativ för att förstärka detta arbete, genom att alla utbildningsanordnare har möjlighet att erbjuda ett kursutbud där språk- och yrkeskurser kan kombineras efter elevens behov

- Svenska för invandrare-anordnare som erbjuder praktik till eleverna parallellt med språkundervisningen får extra ersättning
- I samarbete med KSL medverkar Nacka i arbetet med att utveckla fler sfx-utbildningar
- I samarbete med KSL har Nacka och tre andra kommuner i länet under 2015 utvecklat ett nytt sfy, svenska för invandrare med yrkesinriktning, ett nytt utbildningskoncept där språk- och yrkeskurser kombineras

I Nacka godkänns alla elever som vill läsa lärlingsutbildning. Varje lärlingsplats är unik. Nacka startade med lärlingsutbildningar 2015 och antalet platser ökar ständigt. I samband med att Nacka bygger stad har krav ställts i upphandling av byggentreprenader om att ta emot lärlingar inom byggutbildning.

Fortfarande kvarstår ambitionen att elevens resultat ska förbättras, främst inom svenska för invandrare, där antalet avbrott fortfarande är höga liksom att andelen godkända betyg är för låga. Enligt Skolverket ska utbildning i svenska för invandrare ge vuxna personer med annat modersmål än svenska grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen ska också ge grundläggande färdigheter i att läsa och skriva till den som saknar sådana. Svenska för invandrare-elevernas förutsättning att nå resultat påverkas av elevens studiebakgrund. Det är därför svårt att bedöma om resultatutvecklingen är positiv eller negativ. Vissa elever har inte gått i skola innan de kom till Sverige, medan andra kan ha hög akademisk utbildning i hemlandet. Svenska för invandrare har kontinuerlig intagning, så en svenska för invandrare-lärare känner ej till vilka elever, och vilken utbildningsbakgrund denne har, när hen kommer till klassrummet nästa dag. Nacka kommun skapar förutsättningar för elever att uppnå sina mål, men resultatet visar att målen inte uppnås.

Nacka kommun uppnår de nationella målen att ge eleverna möjlighet att, oavsett inriktning och nivå, försöka nå uppnå uppsatta mål och utveckla sina kunskaper och sin kompetens.

Nöjdhetstillföljning från grundläggande och gymnasial vuxenutbildning och svenska för invandrare

Samtliga 26 kommuner i Stockholms län, medverkar i den gemensamma enkätundersökningen för studerande inom i länets vuxenutbildning.

Elever inom vuxenutbildningen och svenska för invandrare, är mer nöja än genomsnittet för regionen

Nackas elever inom vuxenutbildningen är fortsatt mycket nöjda. Senaste enkätundersökningen våren 2015, visar att elevernas nöjdhet har ökat eller ligger stabilt på en hög nivå. 92 procent anger att de är nöjda över Nacka kommuns utbud av vuxenutbildning, vilket överträffar angivet mål om 90 procent för 2015.

88 procent anger att Nacka kommun erbjuder den service eleverna efterfrågar. På en skala med högsta värde 5, ger eleverna 4,6 i frågan om de anser att utbildningen ger dem möjlighet till vidare arbete och studier. Eleverna ger betyget 4,0 avseende att de får bra kontakt med arbetslivet genom sina studier. Eleverna ger betyget 4,3 avseende att de får det stöd de behöver i sitt skolarbete.

Inom svenska för invandrare bedömer eleverna (på en skala med högsta betyg 5), att studierna underlättar möjligheten att få arbete uppgår till 4,5, liksom möjligheterna att studera vidare till 4,6. Eleverna ger betyget 4,3 avseende hur skolan använder deras erfarenheter i undervisningen.

Endast 63 procent anger att de har en individuell studieplan, vilket avviker mot skolornas redovisning om att samtliga elever har en individuell studieplan. Alla elever erbjuds en individuell studieplan, men alla vill ej ha någon studieplan.

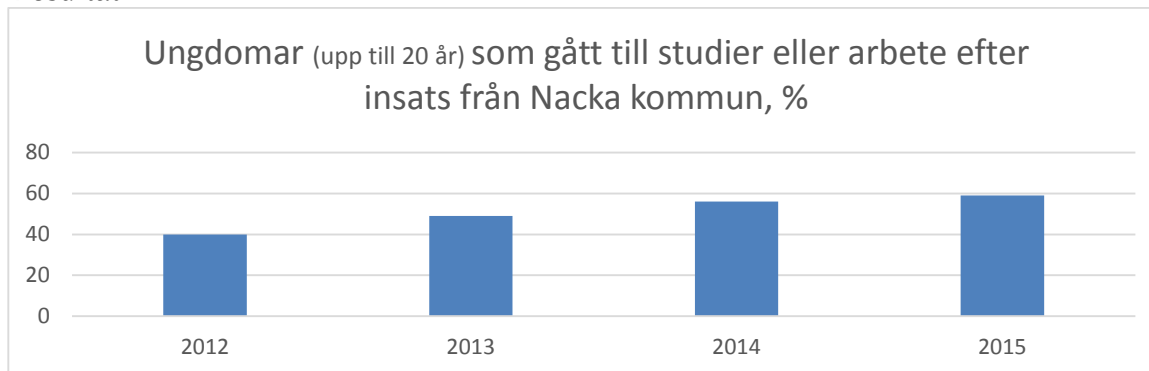
Nackas elever är generellt mer nöjda inom samtliga målområden än genomsnittet av regionens elever. Dock finns några förbättringsområden. Nöjdhetsgraden varierar avseende uppfattningen om hur jobb- och utbildningsexperterna tillgodoser kravet på att eleverna ska ha egna studieplaner, och uppfattningen om möjligheten till kontakter med arbetslivet genom studierna. Både nationella som kommunala mål anger att utbildningen ska leda till att eleven ska etableras på arbetsmarknaden, varför skolans samarbete med arbetsliv måste förbättras. Ökade krav på jobb- och utbildningsexperterna kommer därför ställas för att intensifiera elevens möjligheter till kontakter med arbetslivet.

Andel elever som är nöjda med sin skola i vuxenutbildning, svenska för invandrare, arbetsmarknadsinsatser, och samhällsorientering uppgick sammantaget till 88 procent.

God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling

Strategiskt mål: Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till ett ökat innanförskap och en väsentligt lägre arbetslöshet.

Resultat

Kommentar: 84 unga, 7 procent av alla unga i Nacka kommun, fullföljde inte sin gymnasieutbildning 2013-2014. Andel av ungdomar, 16-18 år som hoppat av gymnasiet, och under vägledning och insats från Nacka kommun återgått till studier eller börjat arbeta är 66 procent, vilket är bättre än målet om cirka 50 procent. I Nacka kommun är andelen arbetslösa unga lägre, 6,1 procent mot rikets 13,1 procent. Från och med 2015 kommer endast avslutade insatser mätas, vilket ger ett bättre resultat än i grafen ovan (som visar mätning enligt tidigare mätmetod). 80 procent av de unga som avslutat vägledning och insats från Nacka kommun 2015, kommer ut i arbete eller studier.

Analys

Kommunen har ett aktivitetsansvar som innebär uppsökande verksamhet av unga som avbryter sin skolgång. Dessa ungdomar, och även ungdomar som fortfarande går i skolan men har tankar på att hoppa av, har möjlighet till vägledning av kommunens karriär- vägledare. Kommunen får även kontakt med ungdomar genom föräldrar, skola, annan enhet i kommunen eller på drop-in. En stor andel unga återgår till studier efter vägledning.

Nacka kommun erbjuder studieförberedande praktik till unga i åldern 16-18 år, i syfte att de ska återgå till studier eller erhålla jobb. Studieförberedande praktik är en ungdomspraktik för målgruppen 16 – 18 år i tre månader där målet är att återgå till studier eller erhålla jobb. En framgångsfaktor för att så många återgår till studier anges vara det nära samarbetet med föräldrarna. För den äldre åldersgruppen 18-19 år är det ofta svårare att engagera föräldrar

eftersom eleverna är myndiga. Flera av ungdomarna är skoltrötta och några kan ha utvecklat missbruk.

Åtgärder

Genom att fortsätta kommunens uppsökande verksamhet, vägledning och studieförberedande praktik samt ett gott samarbete med den unges föräldrar, återgår många unga till studier. Detta arbete fortsätter.

Genom utvecklat samarbete med skolans företrädare förväntas en kraftig minskning av antalet elever som hoppar av skolan. Studier visar att det är ungdomar utan fullständig gymnasieutbildning som löper störst risk att bli långvarigt arbetslösa.

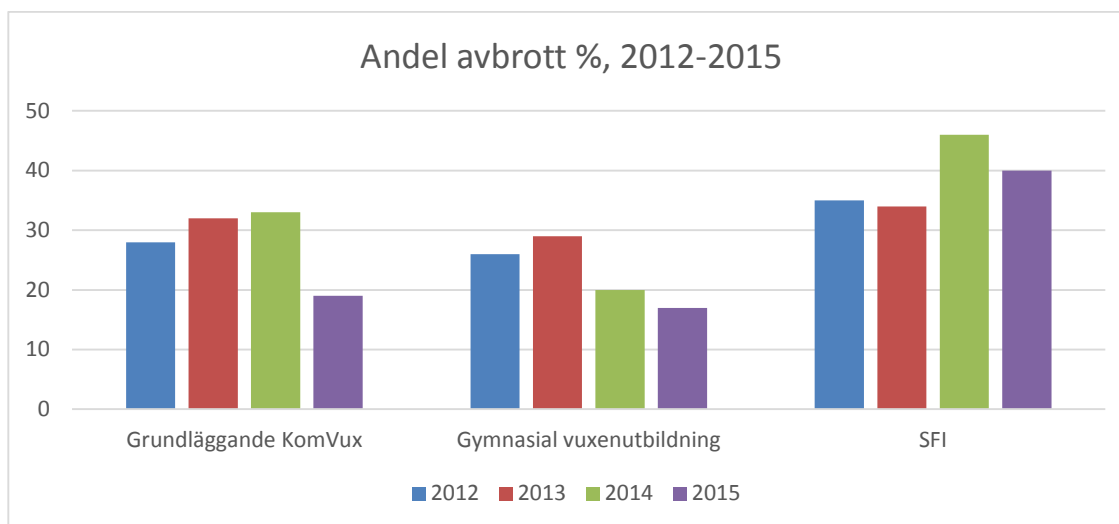
Kommunen kommer att utveckla och förfina metoder och verktyg för uppföljning av unga som hoppat av gymnasiet, detta kommer att ske i samverkan med Arbetsförmedlingen.

Måluppfyllelse

Vi redovisar en bättre måluppfyllelse än beslutat målvärde, och trenden visar en positiv utveckling, där Nacka kommun i över tre år redovisat allt bättre resultat. Men, unga utan fullständig utbildning riskerar att etablera ett tidigt utanförskap, varför arbetet med att stödja de som riskerar att avbryta sin grundskole- eller gymnasieutbildning behöver intensifieras. Ingen ung människa ska riskera ett utanförskap.

God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling

Strategiskt mål: Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som bidrar till tillväxt, integration och fler arbetstillfällen

Kommentar: Avbrotten har minskat i alla tre utbildningar, inom *grundläggande vuxenutbildning* uppgick avbrotten till 19 procent, (under målvärdet 25 procent). Tre jobb- och utbildningsexperten redovisar att samtliga elever har slutfört sin utbildning, utan avbrott. Dessa tre erbjuder få kurser till få deltagare. De tre skolor som tar emot flest elever från Nacka, redovisar fullföljd utbildning med 87, 80 och 76 procent.

Inom *Gymnasial vuxenutbildning* redovisas en stabil positiv trend, där avbrotten 2015 uppgick till 17 procent (något över målvärdet 2015, om 14 procent). En jobb- och utbildningsexperten redovisar att samtliga elever har slutfört sin utbildning, utan avbrott. Denna har få och kurser och deltagare. De fem anordnare med störst kursutbud och flest elever redovisar fullföljd utbildning till 94, 87, 78, 65, och 60, procent.

Andelen kursdeltagare i *svenska för invandrare* som senast terminen efter kursstart fullföljt kursen med minst betyget godkänt uppgick till 35 procent (målvärdet är 50 procent). Alla elever som fullföljt sin utbildning, har godkänts senast terminen efter kursstart.

Analys

Andelen avbrott har minskat under 2015 vid grundläggande kommunal och gymnasial vuxenutbildning som inom svenska för invandrare. Skolorna har arbetat aktivt för att stödja elever som riskerar avbryta sin utbildning, att fullfölja sin utbildning. Trots en kraftig minskning av avbrotten är detta ett kvarvarande utvecklingsområde.

Anledningen till avbrott beror i regel inte på att man är missnöjd med utbildningen utan de skäl som elever anger är hälsoskäl eller privata angelägenheter. Även om de flesta är

motiverade till studier, anges orsaker till studieavbrott tidigare misslyckade studier, och att krav på arbetstider, arbetstakt och arbetsmiljö påverkar familjelivet negativt. Avbrotten kan förutses, då de ofta föregås av att eleven upprepade gånger är frånvarande eller under en längre sammanhängande period är borta från studierna. Eleven gör sig ofta oanträffbar och frånvaron kan sällan styrkas med en giltig förklaring som t.ex. ett läkarintyg.

Åtgärder

Flera skolor har utvecklat arbetet med att motverka avbrott genom "Early Warning System", ett system som kan omfatta både metoder och tekniskt stöd, som innebär att skolan löpande följer elevernas framsteg eller inaktivitet. Systemet ger mycket snabb signal om avvikelse (uppgifter inte inkommit eller mål ej uppfyllts) till lärare, studievägledare, specialpedagog med flera så att åtgärder snabbt sätts in och eleven får adekvat hjälp i tid. En spridning av sådant system till alla skolor är att rekommendera.

Möjlighet att ge elever förutsättningar att studera i egen takt kan ha en positiv effekt på fullföljandet av påbörjad utbildning.

Flera skolor har föreslagit att Nacka kommun, utvecklar informationen om vilka krav som ställs för studier i kommunal vuxenutbildning för att elever ska vara mer förberedda inför skolstart.

Måluppfyllelse

Nacka kommun redovisar en bättre måluppfyllelse än beslutat målvärdet inom grundläggande vuxenutbildning. Inom gymnasial vuxenutbildning och svenska för invandrare har inte målen uppfyllts. Trenden visar en positiv utveckling, inom gymnasial vuxenutbildning visas bättre resultat de tre senaste åren.

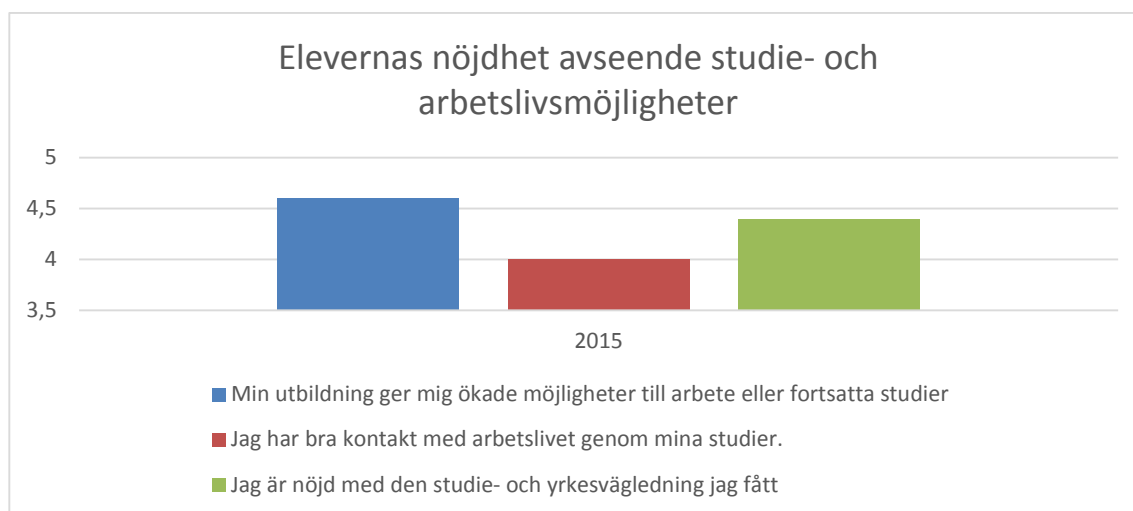
En av orsakerna beror också på att vuxenutbildning i ökad omfattning har blivit en insats för personer som har fått en arbetsmarknadsinsats av Nacka. Dessa personer har ibland brister i sin utbildningsbakgrund och har svårare att komma igång och fullfölja sina studier.

Trots förbättrade resultat behöver arbetet för att stödja elever att fullfölja sin utbildning intensifieras, främst inom svenska för invandrare där antalet avbrott fortfarande är för höga liksom att andelen godkända betyg är för låga. Enligt Skolverket ska utbildning i svenska för invandrare ge vuxna personer med annat modersmål än svenska grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen ska också ge grundläggande färdigheter i att läsa och skriva till den som saknar sådana. Nacka kommun skapar förutsättningar för elever att nå dessa mål, men resultatet visar att målen inte uppnås. För att öka möjligheterna för eleverna att öka sin anställningsbarhet genom förbättrade kunskaper i svenska behöver åtgärder vidtas.

God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling

Strategiskt mål: Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till tillväxt, integration och fler arbetstillfällen genom aktiv samverkan arbetsmarknadens olika aktörer

För att bli leverantör, som jobb- och utbildningsexpert i Nacka kommun, ställs krav på skolorna att ha branschkunskap och kontaktnät med arbetsgivare, i syfte att skapa goda förutsättningar för eleverna att etablera egna arbetsgivarkontakter och professionella nätverk. Alla insatser syftar till att eleven ska utveckla sin kompetens för en anställning och självförsörjning, varför samverkan med arbetsgivare, i synnerhet inom sektorer med hög efterfrågan på arbetskraft, är av stor vikt.

Kommentar

Eleverna i Nacka ger ett marginellt bättre omdöme än övriga kommuner i länet, i möjligheten att gå vidare i jobb och studier och få bra kontakt med arbetslivet genom erhållen utbildning i Nacka. Detta är ett kvarstående förbättringsområde.

Analys

Eleverna ger Nacka kommun höga omdömen i möjligheterna till kontakt med arbetslivet och resultatet har förbättrats jämfört med 2014. Nackas elever är generellt mer nöjda än genomsnittet för länets elever.

Flera skolor anger att förbättringen beror på att de utvecklat sin information till eleverna avseende arbetslivsförutsättningar. Representanter från arbetslivet har bjudits in till föreläsningar och studiebesök har genomförts. Möjligheten att praktisera anges som största framgångsfaktorn för eleverna att få kontakt med arbetslivet.

Samhällsorientering är en del av kommunens lagstadgade åtagande för personer som omfattas av etableringslagen. Nacka kommun beviljar samhällsorientering till alla som har sökt kursen och är folkbokförda i Nacka, och som har ett annat modersmål än svenska, i

syfte att underlätta inträdet till arbetsmarknaden. Utöver de kursmoment som fastställts i nationella styrdokument inbjuder Nacka kommun därutöver, samtliga elever till en halvdagsutbildning kring Nackasamhället i Nackas stadshus.

Nacka kommun följer upp jobb- och utbildningsexperternas bransch- och nätverkskontakter men mäter inte systematiskt upp i hur hög grad dessa förmedlas till eleverna, vilket därför är ett förbättringsområde.

Åtgärder

Eleverna bör ges goda möjligheter att interagera med arbetslivet under utbildningen för att underlätta en kommande anställning. Skolorna rekommenderas utveckla strategier och metoder för att etablera goda bransch- och arbetslivskontakter i syfte att förmedla dessa till eleverna. Nacka kommun har att prioritera denna fråga i kontakt med skolorna.

Arbets- och företagsnämnden har förstärkt möjligheterna för elever att utbildas och därmed underlätta för inträde till den svenska arbetsmarknaden och egen försörjning, genom:

- svenska för invandrare-praktik, som stimulerar språkinläringen och elevens kontakter med den svenska arbetsmarknaden.
- SFX, som tillvaratar kunskap och yrkeserfarenhet hos dem som kommer till Sverige. Elever med en gemensam yrkesbakgrund i hemlandet kombinerar språkundervisning med andra kurser i undervisningen,
- Yrkesvux, som ger yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå inom den kommunala vuxenutbildningen för de grupper som saknar gymnasieutbildning eller har behov av att ändra yrkesbana. Även nya svenskar som antingen behöver komplettera eller skaffa sig en helt ny yrkesinriktning kan delta i yrkesvux.

Måluppfyllelse

Nacka kommun får högre betyg än andra kommuner i länet avseende aktiv samverkan med arbetslivets aktörer. Denna kan dock förbättras för att underlätta inträde på arbetsmarknaden för de elever som utbildas inom kommunala vuxenutbildningen och svenska för invandrare.

Sammanfattning av kvalitetsrapporten och bedömning av måluppfyllnadsgrad 2015

Måluppfyllnadsgraden avseende både nationella som kommunala mål, är i huvudsak hög inom samtliga målområden, med undantag för avbrotten, som fortfarande trots förbättringar, är för många. Även skolornas systematiska arbete med bransch- och arbetslivskontakter behöver förbättras.

Skolornas resultat är goda och genomsnittet i Nacka ligger betydligt högre än läns-genomsnittet. Vissa skolor redovisar mycket goda resultat, vilket anges bero på en ledning med fokus på eleven, strukturerad verksamhet och en lärande skolmiljö. Nacka kommun har ett stort utbud av valbara kurser och skolor, med goda möjligheter för eleverna att därför finna en utbildning som passar.

Studier visar att det är ungdomar utan fullständig gymnasieutbildning som löper störst risk att bli långvarigt arbetslösa. Det är angeläget att tidigt uppmärksamma denna grupp i syfte att förebygga risken för utanförskap och arbetslöshet på grund av lägre utbildningsnivå. Cirka 20-25 procent unga lämnar gymnasieskolan utan slutbetyg sedan flera år tillbaka⁶. Det innebär att det varje år är ett stort antal unga som lämnar utbildningssystemet utan att ha uppfyllt minimikraven vad gäller utbildningsnivå på svensk arbetsmarknad. Åtgärder har vidtagits i landet för att motverka avhoppet från gymnasieskolan och stödja elever att fullfölja sin utbildning. De åtgärder och insatser som givit bäst resultat i landet, är att först utreda vad det är som hindrar eleven från att komma till skolan och därefter sätta in tidiga stödinsatser, ge eleverna möjligheten att läsa kurser i en annan ordning, samt ett positivt förhållningssätt gentemot eleverna och systematisk uppföljning i skolan.

I Nacka kommun fullföljde fler unga sin gymnasieutbildning 2015 (85 procent) än 2014 (76 procent) men fortfarande finns behov av förbättringar av insatser för att alla unga ska fullfölja sin grundskola, och gymnasieutbildning. Uppföljning vid arbets- och företags-enheten visar att majoriteten av eleverna i gymnasial vuxenutbildning i Nacka, är i åldern 20-29 år, och därför kommer nästan direkt från gymnasieskolan, varför åtgärder för att stödja elever att fullfölja sina gymnasiestudier behöver intensifieras.

Vuxenutbildningen i Nacka kommun följer arbetslinjen och är ett viktigt verktyg för integration, ekonomisk tillväxt och arbetsmarknadsstöd. Gällande princip att alla elever får läsa allt, innebär att utbildningsnivån ökar och eleverna från Nacka kommun ökar sina chanser att etableras på arbetsmarknaden. Även ökade möjligheter att tillägna sig det svenska språket ger ökade möjligheter till en anställning.

Avbrotten ligger, trots förbättringar, på en hög nivå, och är ett fortsatt prioriterat förbättringsområde under 2016. En spridning av ett "Early warning system" till alla skolor är att rekommendera, då det underlättar snabba åtgärder för att stödja eleven till att fullfölja sina studier. Flera skolor har föreslagit att Nacka kommun, utvecklar informationen om

⁶ SKL

vilka krav som ställs för studier i kommunal vuxenutbildning för att elever ska vara mer förberedda inför skolstart.

Få skolor har ett systematiskt samarbete och partnerskap med branscher och arbetsliv, vilket är en viktig faktor för elevernas inträde på arbetsmarknaden.

Närmare en tredjedel, 32 procent av ungdomarna som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen, har dokumenterade funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga vilket är klart högre än rikets 18 procent, och därför bör ses över i samverkan med Arbetsförmedlingen.

Skolornas kvalitetsrapporter ger en god bild av hur de arbetar för att leva upp till de nationella mål som anges i Skollagen m.m. Skolorna har kommit olika långt med det systematiska kvalitetsarbete, men anger att kravet på systematiserad planering, uppföljning, analys av resultat och förbättringar, av både elevens individuella utveckling som skolans pedagogiska verksamheter, är en väsentlig anledning till skolornas förbättrade resultat. Samtliga skolor anger att de arbetar aktivt med inkomna synpunkter och klagomål.

Starka sidor

- Skolornas resultat är goda och genomsnittet i Nacka ligger betydligt högre än läns-genomsnittet. Vissa skolor redovisar mycket goda resultat, vilket anges bero på en ledning med fokus på eleven, strukturerad verksamhet och en lärande skolmiljö.
- Nacka har ett unikt stort utbud av valbara kurser och skolor, med goda möjligheter för eleverna att finna en utbildning som passar.
- Samtliga skolor har värdegrund och lokabehandlingsplan
- Många skolor har ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete, med tillämpade kvalitetsverktyg.
- Skolorna utvecklar kontinuerligt kursutbudet i syfte att matcha utbudet med elevernas – och näringslivets efterfrågan.
- Skolorna utvecklar kontinuerligt en mer individorienterad undervisning.
- Skolorna utvecklar tjänster med digitala hjälpmedel.

Förbättringsområden

- Vissa skolor behöver förbättra elevernas skolresultat, både gällande grundläggande vuxenutbildning, gymnasieutbildning och svenska för invandrare, och vidta åtgärder. Dessa kommer under våren att följas upp av arbets- och företagsenheten.
- Elever behöver redan under utbildningen få kontakt med arbetsmarknaden för att öka möjligheterna att få jobb. Därför behöver skolorna utveckla samarbete med branscher och arbetsmarknaden och systematiskt skapa strukturer och nätverk för elevers kontakt med presumtiv arbetsmarknad.
- Undervisningen i svenska för invandrare behöver utvecklas för att förbättra elevernas resultat.
- Öka andelen elever som fullföljer sin utbildning

I skolornas kvalitetsrapporter anges flera skäl till de goda resultaten:

Närvarande ledning i alla lärprocesser

Skolorna redovisar att skolledningen arbetar aktivt med verksamhetsutveckling, både med eleverna i fokus, som tillsammans med dem. Någon skola har valt de mest skickliga pedagoger till skolledare, som införlivar vision och filosofi i skolans kultur. Ledningen kommunicerar tydligt riktlinjer och policy för hur en kontinuerlig verksamhetsutveckling ska bedrivas, som hålls levande genom fortlöpande fortbildning, studiedagar och avstämningar. Ledningen tydliggör verksamhetens mål och åtaganden genom utbildningar och seminarium, och genom att styrdokument och uppdaterad information från huvudmän, till exempel Skolverket tillgängliggörs. Därutöver leds och samordnas det pedagogiska arbetet i en kontinuerlig dialog med personalen för att skapa delaktighet kring måluppfyllelse, avvikelser, åtgärder och förbättringsarbete.

Ledningen skapar förutsättningar för utveckling av individuell och kollektiv kompetens i lärarlagen, genom att till exempel ange tid och arenor för erfarenhets- och kompetensbyte. Skolor strävar efter att vara en lärande organisation och i detta lärande ingår både lyhördhet gällande utvecklingsbehov och en förmåga att fånga upp och systematisera olika framgångsfaktorer.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Skolorna utgår från Skolverkets allmänna råd om det systematiska kvalitetsarbetet i skolan, vilket innebär att skolan systematiskt och kontinuerligt planerar och följer upp verksamheten och dess processer, analyserar resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån analyserna förbättrar utbildningen. Detta är en förutsättning för att skolorna ska kunna ge alla elever en likvärdig och kvalitativ utbildning som i slutänden leder till ökad måluppfyllelse. Skolor anger att det systematiska kvalitetsarbetet ska vara ett förhållningssätt som genomsyrar alla skolans verksamheter. Någon skola fokuserar kvalitetsarbetet på tre dimensioner av kvalitet, den funktionella, (elevers resultat) den upplevda (elevens respons på utbildningen) samt den ändamålsenliga kvaliteten, (effekten av utbildningen). Genom ett väl utbyggt kvalitetssystem med fasta rutiner, årshjul, uppföljning, interna informationskanaler kommuniceras förbättringsbehov ut till organisationen och delaktighet skapas för det gemensamma kvalitets- och förbättringsarbetet.

Fokus på eleven, de som skolan är till för

Skolorna anger sammantaget ambitioner att förbättra förutsättningarna för eleverna att förbättra sina resultat och fullfölja sina studier. Detta planeras ske genom flera förbättringsaktiviteter:

- fånga upp och stödja varje elev i sin strävan att nå sina mål, och öka enskild vägledning och individbaserad undervisning,
- tydliggöra kopplingen mellan betyg och direkta kompetensbehov i arbetslivet genom täta individuella kontakter med de studerande,
- tät återkoppling av resultat till elever, genom kommunikation mellan lärare och elever även utanför ordinarie undervisningstid,
- förbättrad arbetsro på lektionerna,
- öka lärarnas förmåga att väcka intresse hos eleverna att lära sig mer,

- större möjligheter för eleverna att utöva inflytande över undervisningen,
- utveckla samarbetet med praktikplatser kring uppföljning
- ökad kontakt med branscher och arbetsliv, genom praktik och kontakter med gästföreläsare, yrkesverksamma inom aktuella branscher och elever som startat eget företag
- öka medvetenheten kring olika yrkesvägar inom aktuella branscher genom att synliggöra olika karriär- och yrkesvägar för eleverna.

Lärare och pedagogers engagemang, kompetens och delaktighet

Vissa skolor anger behöriga lärare som en framgångsfaktor, även fortgående utbildning och kollegialt lärande kring bedömning och betyg.

Vidare uttrycker skolor att goda resultat nås om varje handledare och ämneslärare tillämpar det förhållningssätt som leder till bäst effekt beträffande inläring och studieresultat. Goda skolresultat uppnås inte genom fler prov, fler lärare, ökat ansvarskrävande eller nya kursplaner, några skolor menar att man som institution måste använda medvetna strategier, och ge stöd så att resurserna riktas mot den påverkan man vill uppnå med utgångspunkt från aktuell forskning. Förändringar, resursnyttjande, utmaningar, engagemang – allt sker i samverkan och dialog mellan lärare och elev.

Någon skola säger att förändringsarbete tar längre tid än beräknat och måste vara en långsiktig målmedveten process. Arbetet med digitalisering har ännu inte fått fullt genomslag i undervisningen. Orsaken är inställningen och kunskapsbrist kring digitala hjälpmedel hos både elever och i viss mån lärarna.

Metodutveckling

Flera skolor anger att den individuella handlingsplanen för varje elev bidragit till bättre måluppfyllelse. Den är utgångspunkten för planering av mål och studier, uppföljning av progress och resultat samt underlag för förbättringar.

Även ”Early warning system” ger möjlighet att snabbt reagera på avvikelser för att snabbt kunna vidta åtgärder.

Genom arbetet för likvärdig bedömning, dels genom interna möten och dels genom samarbete med externa aktörer har bedömningen av elevers kunskapsnivå ökat.

Gemensam värdegrund

Samtliga skolor har en värdegrund och plan mot kränkande behandling som tillämpas, och därmed bidrar till en god och trivsamt arbetsmiljö.

Skolornas ambitioner till bättre måluppfyllelse:

Skolorna uttrycker ovanstående framgångsfaktorer som skäl till förbättrade resultat, men anger samtidigt ambitioner att förbättra samtliga resultat, framförallt att fler uppnår

godkända och ännu bättre betygsresultat men i synnerhet fullföljer sin utbildning. Skolorna kommer att än mer aktivt stödja eleverna att fullfölja sina studier för att motverka avbrott, och konsekvent arbeta systematiskt med kvalitetsarbetet.

Uppföljning av förbättringsområden från 2014 års kvalitetsanalys, Vuxenutbildning

Förbättringsområden 2014	Förbättringar under 2015? (Ja/nej/delvis och kommentar) och plan för 2016
Vissa anordnare behöver förbättra resultaten. En dialog pågår med dessa anordnare.	<p>Ja, kommunen identifierade och analyserade utbildningsområden med förbättringsbehov och kontaktade berörda skolor, som redovisade handlingsplaner. Vi kan se att förbättringar skett under 2015.</p> <p>Planering 2016: Förbättrade resultat Förbättrade resultat är ett fortsatt utvecklingsområde. Kommunen kommer föra dialog med samtliga skolor om framgångsrika angreppssätt att tillämpa för förbättrade betygsresultat.</p>
Nacka diskuterar möjligheter att förstärka styrning och ledning av undervisningen i svenska för vuxna med annat modersmål	<p>Ja, arbets- och företagsnämnden har förstärkt möjligheterna för elever att utbildas och därmed underlättas inträdet till den svenska arbetsmarknaden och egen försörjning. Genom svenska för invandrare-praktik stimuleras språkinlärningen och elevens kontakter med den svenska arbetsmarknaden. Genom SFX tillvaratas kunskap och yrkeserfarenhet hos dem som kommer till Sverige. Elever med en gemensam yrkesbakgrund i hemlandet kombinerar språkundervisning med andra kurser i undervisningen, Genom Yrkesvux ges yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå inom den kommunala vuxenutbildningen för de grupper som saknar gymnasieutbildning eller har behov av att ändra yrkesbana. Även nya svenskar som antingen behöver komplettera eller skaffa sig en helt ny yrkesinriktning kan delta i yrkesvux.</p>

	<p><i>Planering 2016:</i> Öka elevernas kunskaper i svenska språket Utveckling av undervisning i svenska är ett löpande utvecklingsområde. Kommunen kommer att fortsätta föra dialog med samtliga skolor om framgångsrika, och individorienterade angreppssätt för att förbättra elevernas kunskaper i svenska.</p>
<p>Samarbetet med arbetslivet behöver utvecklas och förstärkas.</p>	<p>Ja, Kommunen utvecklade i samarbete med skolorna möjligheten för eleverna att praktisera, bland annat genom svenska för invandrare som erbjuds praktik.</p> <p><i>Planering 2016:</i> Stärka samarbetet med aktörer i arbetslivet Ett systematiskt samarbete med branscher och arbetsliv är ett fortsatt utvecklingsområde, för att utveckla elevernas möjlighet till egna professionella nätverk och etablering på arbetsmarknaden.</p>
<p>Samarbete skola – arbetsliv inom vuxenutbildningen behöver utvecklas vidare så att övergången till jobb och egenförsörjning blir lättare för elever som lämnar vuxenutbildningen</p>	<p>Ja, över hälften av eleverna i gymnasial vuxenutbildning läser yrkes- eller lärlingsutbildningar där det sker ett samarbete med näringslivet. Antalet lärlingsutbildningar ökar.</p> <p><i>Planering 2016:</i> Branschsamarbete för elevers möjlighet till nätverk Ett systematiskt samarbete med branscher och arbetsliv är ett fortsatt utvecklingsområde, för att utveckla elevernas möjlighet till egna professionella nätverk och etablering på arbetsmarknaden.</p> <p>Utveckla bättre verktyg och metod för effektstudier Nacka kommun behöver utveckla metoder för effektstudier; att följa elever efter avslutad utbildning, för att se vilka insatser som gav bäst resultat och effekt.</p>

	<p><i>Planering 2016:</i></p> <p>Öka antalet elever som fullföljer sin utbildning</p> <p>Vid verksamhets- och kvalitetsdialoger med skolorna undersöka skolans system för ”Early warning”, att tidigt uppmärksamma och vidta åtgärder när en elev riskerar att avbryta sin utbildning.</p> <p>Utveckla det interkommunala samarbetet och samarbetet med Arbetsförmedlingen, för att minska antalet unga som inte fullföljer sin gymnasieutbildning</p>
--	---